

ÅOP og ÅOK

- metodebeskrivelse 2019

Kontakt:

Pressechef Tim Smidemann 23 48 26 51

29. maj 2020

Indholdsfortegnelse

1	Indledning.....	3
2	Overblik	3
3	ÅOK - opsparing.....	4
3.1	Direkte omkostninger	4
3.2	Indirekte omkostninger	4
3.2.1	Investeringsomkostninger i Danica Balance, Danica Link, Danica Select og Tidspension.....	5
3.2.2	Investeringsomkostninger og betaling for ansvarlig kapital i Danica Traditionel	6
3.2.3	Omkostning- og sikkerhedstillæg i Danica Traditionel	7
4	ÅOK - forsikring.....	8
5	ÅOP	8
6	Beregning af afkast	9
7	Bilag	11
7.1	Bilag 1: Beregning af ÅOP i investeringsfonde	11
7.2	Bilag 2: Specifikation af investeringsomkostninger for Danica Balance og Tidspension.....	12
7.3	Bilag 3: Specifikation af investeringsomkostninger for Danica Link 2019.....	15
7.4	Bilag 4: Specifikation af kundernes indirekte omkostninger for Danica Traditionel.....	16
7.5	Bilag 5: Oversigtsskema i henhold til henstilling fra Forsikring & Pension.....	20
8	Afstemningsskema i henhold til henstilling fra Forsikring & Pension	21
9	Erklæringer	22
9.1	Erklæring fra Danica Pension.....	22
9.2	Revisors erklæring om beregning af ÅOK og ÅOP	23

1 Indledning

Kontooversigten indeholder alle omkostninger – direkte og indirekte – opgjort for den enkelte kunde vedrørende Danicas danske aktiviteter.

Danica Pension viser to nøgletal: Årlige Omkostninger i Kroner (ÅOK) og Årlige Omkostninger i Procent (ÅOP). Beregningen af de to nøgletal følger henstillingen fra brancheforeningen Forsikring & Pension.

Nøgletallene gør det muligt for kunden at se, hvor meget af de indbetalte midler, der anvendes til andet end opsparingen og forsikringsdækninger. De skaber også grundlag for at sammenligne omkostningerne ved opsparing og forsikring i Danica Pension med opsparing og forsikring i et andet pensionselskab eller i et pengeinstitut.

Ved opgørelsen af omkostningerne har det været ambitionen at få alle omkostninger med. Med en sådan ambition vil der i praksis være behov for at foretage valg og tilnærmelser. Der skal ikke være tvivl om, hvilke afgrænsninger og definitioner der er foretaget for så vidt angår omkostninger. Derfor kan du her læse i detaljer, hvordan vi har gjort. Derudover finder du en kort beskrivelse af, hvordan afkast i procent er beregnet.

Metodebeskrivelsen i dette notat er beregnet for læsere med indsigt i pensionsforhold.

2 Overblik

ÅOK

Årlige omkostninger i kroner (ÅOK) er summen af alle omkostninger i et givet kalenderår.

Alle direkte og indirekte omkostninger er regnet med.

Det er omkostninger i bred forstand. Der er således indregnet alle udgifter til administration, rådgivning, betaling for kapital, investeringsforvaltning og lignende.

Der medregnes udgifter, der direkte fremgår af den sædvanlige kontooversigt, udgifter der fratrækkes inden investeringsafkastene gøres op, og udgifter der fragår i kollektive midler.

I kontooversigten er der beregnet et samlet ÅOK, som består af et ÅOK vedrørende opsparing og et ÅOK vedrørende forsikring. Opdelingen af ÅOK er foretaget for at give bedre mulighed for at sammenligne det rene opsparingsprodukt med opsparingsprodukter i andre pensionselskaber og i pengeinstitutter.

ÅOP

Årlige omkostninger i procent – ÅOP er beregnet på baggrund af samlet ÅOK.

$$\text{ÅOP} = \text{ÅOK} / (\text{Saldoen ultimo året} * \text{Faktor})$$

Faktoren er 1 for Danica Balance, Danica Link, Danica Select og Tidspension. For Danica Traditionel er faktoren beskrevet i Bilag 4.

ÅOP beregnes for hele kalenderår, og vil for kunder med Danica Balance, Danica Link og Danica Select være tilgængelig for det foregående år umiddelbart efter årsskiftet. For kunder med Danica Traditionel vil ÅOP for det foregående år være tilgængelig umiddelbart efter offentliggørelsen af årsregnskabet, det vil sige primo februar.

Resultat 2019

	Gennemsnitsrente	Danica Balance	Danica Balance m. garanti	Markedsrente	Markedsrente m. garanti	Samlet
ÅOP	1,6%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,3%

Markedsrente består i Danica både af to link-produkter (Danica Link og Danica Select) og to livscyklus-produkter (Danica Balance og Tidspension). Vores primære produkt, livscyklusproduktet Danica Balance, har i 2019 et ÅOP på 1,1% (opgjort uden betaling for garanti for sammenlignelighedens skyld).

3 ÅOK - opsparing

3.1 Direkte omkostninger

Direkte omkostninger er omkostninger, som løbende trækkes direkte fra kundens opsparing. De dækker typisk de omkostninger, Danica Pension har til administration m.v. Derudover findes der under definitionen af direkte omkostninger en række omkostninger forbundet med benyttelsen af forsikringsformidlere samt omkostninger i forbindelse med investering og ændring af risikoprofil i markedsprodukterne.

Danica Balance, Danica Link, Danica Select og Tidspension	Danica Traditionel
Direkte omkostninger	
<ul style="list-style-type: none"> • Administrationsomkostninger m.m. <ul style="list-style-type: none"> • Faste gebyrer og gebyr ved indbetaling • Omkostninger af løbende indbetalinger og indskud • Omkostninger af ordningens værdi • Handelsomkostninger (Kurtage) • Betaling for garanti • Ændringsomkostninger • Danica Valg gebyr • Honorar til forsikringsformidlere <ul style="list-style-type: none"> • Indtegningshonorar • Etableringsomkostninger • Løbende honorar 	<ul style="list-style-type: none"> • Administrationsomkostninger m.m. <ul style="list-style-type: none"> • Faste gebyrer og gebyr ved indbetaling • Omkostninger af løbende indbetalinger og indskud • Honorar til forsikringsformidlere <ul style="list-style-type: none"> • Indtegningshonorar • Etableringsomkostninger • Løbende honorar

De direkte omkostninger beregnes typisk som en andel af indbetalingen, en andel af opsparingen eller et fast gebyr. De faktiske satser afhænger af den enkelte forsikringsaftale.

I kontooversigten er administrationsomkostningerne opdelt på omkostninger vedrørende opsparing og omkostninger vedrørende forsikringer.

3.2 Indirekte omkostninger

Der er en række omkostninger forbundet med investeringen af kundernes opsparing i alle Danica Pensions opsparingsprodukter. Desuden betales for den ansvarlige kapital, som Danica Pension stiller til rådighed i Danica Traditionel.

Fælles for disse typer omkostninger er, at de bliver fratrukket før afkastet på kundernes opsparing opgøres og dermed ikke trækkes fra kundens depot.

Disse omkostninger er af forskellig karakter i markedsprodukterne Danica Balance, Danica Link, Danica Select og Tidspension henholdsvis Danica Traditionel. Derfor gennemgås de hver for sig i de næste afsnit.

3.2.1 Investeringsomkostninger i Danica Balance, Danica Link, Danica Select og Tidspension

For Danica Balance, Danica Link og Tidspension afholdes omkostningerne forbundet med investeringen af opsparingen inde i de benyttede investeringsfonde. Disse investeringsomkostninger fratrækkes før beregning af fondenes investeringsafkast.

Det er ikke muligt at opgøre den enkelte kundes andel af omkostningerne i fondene eksakt. I stedet har vi beregnet de samlede årlige omkostninger i hver fond i overensstemmelse med Forsikring & Pensions definition af ÅOP. Den enkelte kundes omkostninger i den enkelte fond beregnes så som ÅOP for fonden ganget med gennemsnittet af kundens primo og ultimo beholdning. Beregningen foretages på månedsbasis og aggregeres til et årligt beløb.

De omkostninger, der således beregnes på baggrund af ÅOP i fondene, indgår som en del af ÅOK vedrørende opsparing.

I bilag 1 findes en beskrivelse af, hvorledes ÅOP for investeringsfonde opgøres. I bilag 2 findes opgørelsen af fondsomkostninger for Danica Balance og Tidspension, og i bilag 3 findes en opgørelse for Danica Link.

Investeringsomkostninger - Danica Balance, Danica Link og Tidspension

- **Fondsomkostning (Investeringsomkostninger)**
 - Betaling til forvaltere
 - Administrationsomkostninger, bl.a. løn, honorarer, husleje, revision, depotbank
 - Indtjening til Danica Pension
 - Emissionstillæg og indløsningsfradrag
 - Direkte handelsomkostninger, herunder kurtage, ved den løbende porteføljepleje i investeringsfonden

Danica opdaterer som udgangspunkt ÅOP for investeringsfondene en gang om året i forbindelse med de danske investeringsforeningers regnskabsaflæggelser. Alle ændringer i ÅOP får virkning fra ændringstidspunktet og ca. 12 måneder frem¹. Herudover kan vi gennemføre en ekstraordinær opdatering af omkostningssatserne, såfremt en eller flere omkostningssatser ændres markant. En sådan ekstraordinær ændring kan for eksempel skyldes en ændring af investeringsstrategien i en fond – herunder Danica Pensions interne fonde – eller ved markante ændringer af en dansk investeringsfonds emissionstillæg og indløsningsfradrag.

Normalt vises en investeringsfonds afkast efter fondsomkostningerne er afholdt i fonden. For at gøre fondsomkostningen synlig, vises først afkastet inklusiv fondsomkostninger beregnet på

¹ For eksempel baserer ÅOP/ÅOK for Danica Pension vedrørende 2019 sig således på 2018-regnskabet (typisk for de sidste otte måneder af 2019) og 2017-regnskabet (typisk for de første fire måneder af 2019) for fondene. Det har været en nødvendig praktisk afgrænsning, da de endelige omkostninger for et kalenderår først er tilgængelige et par måneder inde i de efterfølgende år. Det vurderes ikke, at dette vil have nævneværdig betydning for opgørelsen, da ændringer i ÅOP for investeringsfondene fra år til år for langt de fleste er beskedne.

baggrund af ÅOP'er for fondene. Derefter vil de beregnede fondsomkostninger blive vist separat og blive trukket fra bruttoafkastet, hvilket resulterer i det sædvanlige investeringsafkast efter omkostninger, der således ikke ændres.

I Danica Select har Danicas kunder adgang til selv at investere pensionsopsparingen direkte i enkelt-aktiver, som aktier og obligationer, såvel som i en lang række danske og udenlandske investeringsfonde. Udbuddet af investeringsfonde i Danica Select er meget stort og dynamisk, og Danica Pension har ikke mulighed for at sikre, at der indhentes og regnes på fondsomkostningerne for alle de investeringsfonde, som kunderne har mulighed for at investere i. Da vi dermed ikke kan være sikre på, at vi har alle de relevante investeringsomkostninger med i beregningerne, opgør vi ikke investeringsomkostningerne for kunder med Danica Select. Kunderne i Danica Select gøres opmærksom på dette i ÅOP-beregningen.

Værd at bemærke:

- Danica Pension baserer sig på Forsikring & Pensions definition af ÅOP.
- Omkostningerne regnes på månedsbasis på baggrund af et gennemsnit af kundens primo og ultimo beholdning.

Afgrænsninger:

- I overensstemmelse med Forsikring & Pensions opgørelse af ÅOP indgår markedskonforme indirekte handelsomkostninger, hvor disse indgår som en del af den handlede kurs (spreads), ikke.
- Det ÅOP, der anvendes ved beregning af fondsomkostninger i den enkelte måned, vil være fra seneste tilgængelige regnskabsår. Der vil således være en periodeforskydning, og tallene korrigeres ikke bagud i tid. Det kan især have betydning for de fonde, der opererer med performance fees.
- I Danica Select kendes investeringsomkostningerne ikke med sikkerhed og oplyses derfor ikke til kunderne.

3.2.2 Investeringsomkostninger og betaling for ansvarlig kapital i Danica Traditionel

For Danica Traditionel er de indirekte omkostninger af en helt anden karakter. I Danica Traditionel afholdes en del af omkostningerne kollektivt. Disse omkostninger fastsættes i forbindelse med opgørelsen af Danica Pensions årsregnskab. Yderligere specifikation af omkostningerne findes i bilag 4.

Alle elementer, som fratrækkes rentegruppernes kollektive bonuspotentialer, og ikke tilskrives kundernes opsparinger som bonus, er defineret som omkostninger. Det gælder:

- Betaling for ansvarlig kapital inkl. risikotillæg
- Investeringsomkostninger

Omkostninger, som afholdes kollektivt, trækkes ikke fra kundens individuelle opsparing direkte, men har betydning for, hvor stor en bonus Danica Pensions kunder kan få, og kaldes derfor indirekte omkostninger.

For at kunderne kan få indtryk af, hvor meget de samlede omkostninger er for deres pensionsordning, opgøres og vises de indirekte omkostninger for den enkelte pensionsordning. Omkostningerne for den enkelte aftale afhænger af, hvilken rentegruppe aftalen er placeret i. Ved

opgørelsen af indirekte omkostninger følger Danica Pension de retningslinjer, som brancheforeningen Forsikring & Pension (F&P) har udarbejdet.

De indirekte omkostninger vedrørende rentegrupper fordeles beregningsmæssigt til kunderne på baggrund af deres opsparings størrelse ultimo året. For kunder, der ikke har en opsparing ultimo, anvendes dog halvdelen af opsparingen primo.

En række af de elementer, der indgår i de kollektivt afholdte omkostninger i Danica Traditionel er baseret på tal, der findes i regnskabet. De indirekte omkostninger opdateres årligt.

Indirekte omkostninger - Danica Traditionel

- **Betaling for ansvarlig kapital**
 - Betaling til Danica Pensions ejer Danske Bank (risikotillæg) og andre (ansvarlig lånekapital) for den sikkerhed det giver, at de stiller kapital til rådighed for Danica Pension. Den ansvarlige kapital står som sikkerhed for, at kunderne kan få udbetalt de garanterede ydelser, også selvom der f.eks. måtte være ekstreme forhold på de finansielle markeder.
- **Omkostninger ved investeringsvirksomhed**
 - Administrations- og forvaltningsomkostninger i både eksternt og direkte forvaltede aktier og obligationer (blandt andet omkostninger i Investering, Økonomi og Risikostyring m.v. i Danica Pension).
 - Direkte handelsomkostninger (kurtage og omkostninger i forbindelse med handel med derivater m.v.)
 - Omkostninger vedr. ejendomsinvesteringerne. Administrationsomkostninger i kapitalfonde (private equity) og lignende.
 - Administrationsomkostninger i investeringsforeningsafdelinger, der indgår i Danica Traditionel.

Værd at bemærke:

- Alle elementer som fratrækkes rentegruppernes kollektive bonuspotentiale, og ikke tilskrives kundernes opsparinger som rentebonus, er defineret som omkostninger.
- 'Betaling for ansvarlig kapital' omfatter både Risikotillæg og Merrente for ansvarlig lån.
- Investeringsomkostninger omfatter væsentlig flere omkostninger, end der umiddelbart fremgår af regnskaberne.
- Omkostninger i fund of funds på alle niveauer er regnet med ved opgørelsen af investeringsomkostningerne.

Afgrænsninger:

- I overensstemmelse med Forsikring & Pensions definition af ÅOP indgår indirekte handelsomkostninger, hvor disse indgår som en del af den handlede kurs (spreads), ikke.
- Ved fordeling af indirekte omkostninger til de enkelte kunder anvendes kundens opsparing ultimo året som fordelingsnøgle. For kunder, der ikke har en opsparing ultimo f.eks. som følge af afgang, anvendes dog halvdelen af primo opsparingen.

3.2.3 Omkostning- og sikkerhedstillæg i Danica Traditionel

I ÅOK indgår endvidere den del af omkostnings- og sikkerhedstillægget, som indgår i omkostningsresultatet. Fordelingen til de enkelte kunder sker ud fra kundens ultimo saldo.

4 ÅOK - forsikring

I kontooversigten vises betalinger for forsikringsdækningerne enkeltvis. Det er følgende:

- Dækning ved tab af erhvervsevne (inklusive fritagelse for indbetaling (præmiefritagelse))
- Dækning ved dødsfald
- Danica Sundhedssikring
- Dækning ved visse kritiske sygdomme
- Betaling for garanti
- Herudover vises også et eventuelt risikooverskud.

I priserne for de enkelte forsikringer indgår som oftest administrationsomkostninger i forbindelse med forsikringsdækningerne. Disse omkostninger indgår i ÅOK forsikring.

For sædvanlige individuelle livsforsikringsdækninger samt de solidariske dækninger for kollektiv tab af erhvervsevne(KTAE) og solidarisk død opgøres administrationsomkostningerne som det omkostningstillæg, der er tilknyttet dækningen (typisk et procenttillæg af nettoindbetalingen). For garantier tilknyttet markedsprodukterne Danica Balance og Danica Link beregnes ingen administrationsomkostninger, derimod indgår hele betalingen for garantien som omkostning.

For øvrige solidariske dækninger beregnes omkostningerne skematisk, og der anvendes samme satser for alle forsikringer. Det drejer sig om sundhedssikring, kritisk sygdom og Forenede Gruppeliv (som består af død, tab af erhvervsevne og kritisk sygdom). Omkostningerne beregnes som betalingen for forsikringsdækningen ganget med den respektive omkostningssats.

Henset til størrelsen af omkostningerne vedrørende forsikringsdækninger vurderes det rimeligt at anvende en pragmatisk metode.

	Dækning	Omkostningssats
Danica	Visse kritiske sygdomme	15,00%
	Sundhedssikring	15,00%
Forenede Gruppeliv	Død	3,50%
	Invaliditet	3,50%
	Visse kritiske sygdomme	3,50%

Afgrænsninger:

- Administrationsomkostningerne vedrørende forsikring beregnes og vises kun for hele regnskabsår.
- For visse solidariske dækninger anvendes nogle skematiske beregninger.

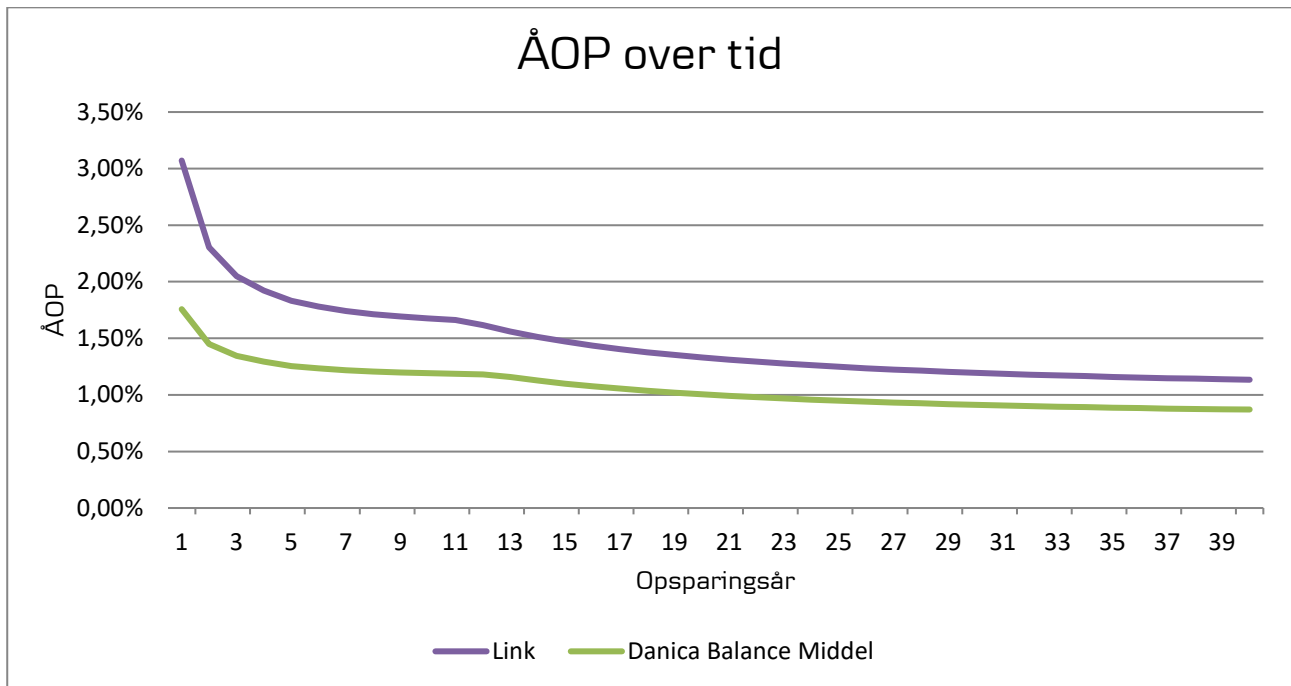
5 ÅOP

Årlige omkostninger i procent - ÅOP - er beregnet som ÅOK/Saldoen ultimo året.

For en god ordens skyld skal det bemærkes, at ÅOP således beregnes på baggrund af et enkelt års opgørelse. Begrebet kan således for eksempel ikke sammenlignes med ÅOP som anvendes ved lånefinansiering.

Særligt i begyndelsen af den enkelte aftales løbetid kan ÅOP antage lidt højere værdier end normalt.

Ligeledes vil der for opsparinger, der er under udbetaling, kunne ses højere årlige omkostninger i procent end gennemsnitligt, da saldoen er faldende.

- Årlig indbetaling på 50.000 kroner til en firmaordning. Beregningerne er uden en eventuel omkostning til garanti.

ÅOP er lavere i Danica Balance end i Danica Link. Det er den langt højere grad af ekstern fondsforvaltning, som medfører den højere ÅOP i Danica Link

Værd at bemærke:

- ÅOP er et 1-årigt begreb.
- ÅOP kan svinge fra år til år og vil især i starten af en aftales løbetid være højere end på sigt.
- Begrebet kan ikke sammenlignes med ÅOP som anvendes ved lånefinansiering.

6 Beregning af afkast

På kontooversigten får kunder med markedsprodukter oplyst deres individuelle afkast før PAL i procent for en given periode. Afkastet beregnes som den interne rente for opsparingens betalingsrække.

Afkastet i procent er et såkaldt *pengevægtet* afkast, hvor der ved beregningen tages højde for de løbende ind- og udbetalinger på opsparingen. Det betyder blandt andet, at på en opsparing med løbende indbetalinger vil fondsafkastene i den sidste del af den givne periode have større betydning for det samlede pengevægtede afkast end fondsafkastene i den første del af perioden, da der er flere penge under forvaltning sidst i perioden.

Værd at bemærke:

- Afkastet beregnes efter alle investeringsomkostninger er trukket fra.
- Der beregnes både pro anno afkast og afkast for perioden hvis perioden er længere end et år.
- For perioder kortere end et år beregnes periodens afkast.

7 Bilag

7.1 Bilag 1: Beregning af ÅOP i investeringsfonde

Investeringsfondenes Årlige Omkostninger i Procent (ÅOP) består af summen af tre komponenter:

- Total Expense Ratio (TER)
- 1/7 del af summen af fondens maksimale emissionstillæg og indløsningsfradrag (der medtages 1/7 del, da det antages, at fonden ejes i 7 år)
- De direkte handelsomkostninger i forbindelse med porteføljeplejen i fonden (de direkte handelsomkostninger omfatter kurtage samt eventuelt handelsafgifter og skatter men ikke indirekte handelsomkostninger, hvor disse er en del af den handlede kurs (kursspreads).

TER omfatter følgende: beholdningsprovision - som er honorering af distributionskanaler, honorar for investeringsrådgivning/porteføljevaltning, gebyr til depotselskab og udgifter til investeringsforeningens administration (løn og honorarer, husleje, kontorhold, it).

De danske investeringsforeninger offentliggør som minimum realiserede opgørelser af ÅOP en gang årligt i forbindelse med investeringsforeningens aflæggelse af årsregnskabet. ÅOP'erne er offentligt tilgængelige på Finans Danmarks hjemmeside (www.investering.dk).

De udenlandske fondsforvaltere offentliggør ikke omkostningsnøgletal i stil med ÅOP. F&P har i stedet henstillet til, at pensionselskaberne beregner ÅOP for udenlandske fonde som summen af den enkelte investeringsfonds TER samt et yderligere omkostningstillæg, som fastlægges af F&P. Den enkelte fonds omkostningstillæg afhænger af, om fonden investerer i aktier eller obligationer, i aktiver fra de udviklede lande eller ikke-udviklede lande (emerging markets) samt om den er aktivt eller passivt forvaltet.

TER-tillæg for udenlandske investeringsfonde med obligationer, bp.

Aktivt forvaltede		I alt	Passivt forvaltede		I alt
Udviklede lande	Ikke-udviklede lande		Udviklede lande	Ikke-udviklede lande	
3 bp.	11 bp.	7 bp.	1 bp.	0 bp.	1 bp.

TER-tillæg for udenlandske investeringsfonde med aktier, bp.

Aktivt forvaltede		I alt	Passivt forvaltede		I alt
Udviklede lande	Ikke-udviklede lande		Udviklede lande	Ikke-udviklede lande	
14 bp.	31 bp.	22 bp.	7 bp.	14 bp.	10 bp.

Kilde: Forsikring & Pension LP-information 44/19.

7.2 Bilag 2: Specifikation af investeringsomkostninger for Danica Balance og Tidspension

Gældende estimater for ÅOP ultimo 2019

Danica Balance	Estimat for ÅOP 2019
DP Offensiv	1,23
DP Mix	1,07
DP Defensiv	0,70
DP Korte obligationer	0,44
DP Lange Obligationer	0,59
DP Ultralange Obligationer	0,66
DPF Offensiv	1,00
DPF Mix	0,89
DPF Defensiv	0,65
DPF Korte obligationer	0,40
Tidspension fond	0,90
Fastrentefond	0,00

For alle fondene er de anvendte forventede ÅOP for 2019 fastlagt ud fra de faktiske realiserede regnskabsmæssige ÅOP for 2018.

Nedenfor følger en oversigt over, hvordan investeringsomkostningerne for regnskabsåret 2018 (som ligger til grund for estimatet for ÅOP for 2019) er opgjort for de forskellige typer aktiver i Balancefondene.

Fastlæggelse af investeringsomkostninger	Metode
Obligationer	Forvaltnings- og administrationsomkostninger, depotgebyrer og direkte handelsomkostninger.
Noterede aktier	Forvaltnings- og administrationsomkostninger, depotgebyrer og direkte handelsomkostninger.
Indenlandske investeringsforeninger og kapitalforeninger	For investeringer i afdelinger af indenlandske investeringsforeninger eller kapitalforeningsafdelinger er opgørelsen af investeringsomkostningerne baseret på fondens ÅOP for 2018 ganget med Danicas gennemsnitlige investering i fonden for 2018. I de tilfælde, hvor der er modtaget storkunderrabatter for investering i en fond, er disse modregnet i opgørelsen af fondens omkostningsbelastning.
Udenlandske investeringsfonde (UCITS eller AIF)	Opgørelsen af investeringsomkostninger for udenlandske investeringsfonde (UCITS eller AIF) er baseret på summen af forvalternes opgørelser af Total Expense Ratio og

	<p>direkte handelsomkostninger (opgjort relativt til investeringerne i fonden) afholdt i fonden i 2018.</p> <p>I de tilfælde, hvor der er modtaget storkunderrabatter for investering i en investeringsfond, er disse modregnet i opgørelsen af fondens omkostningsbelastning.</p> <p>Summen af Total Expense Ratio og direkte handelsomkostninger er multipliceret med størrelsen af Danica Pensions investering i den pågældende investeringsfond.</p>
Private Equity fonde	Investeringsomkostningerne i Private Equity fondene er beregnet enten på baggrund af faktiske omkostninger eller på baggrund af satserne i tabel B.2.1.
Private Equity Fund of Funds	Investeringsomkostningerne i Private Equity Fund of Funds fonde er beregnet på baggrund af satserne i tabel B.2.2.
Kredit-/ lånefonde	Investeringsomkostningerne for i kredit- og lånefonde er beregnet enten på baggrund af faktiske omkostninger eller på baggrund af satserne i tabel B.2.3 (Kredit/lånefonde).
Ejendomsfonde	Investeringsomkostningerne i ejendomsfonde er beregnet på baggrund af satserne i tabel B.2.4.
Infrastrukturfonde	Investeringsomkostningerne i Infrastrukturfonde er beregnet enten på baggrund af faktiske omkostninger eller på baggrund af satserne i tabel B.2.5.
Skovfonde	Investeringsomkostningerne i Skovfonde er beregnet på baggrund af satserne i tabel B.2.6.
Hedgefonde	<p>Investeringsomkostningerne i Hedgefonde er beregnet på baggrund af forvalternes opgørelser af de faktiske omkostninger.</p> <p>De opgjorte investeringsomkostninger i den enkelte Hedgefond er beregnet som summen af fondens Total Expense Ratio (inkl. Performance fees) og de direkte transaktionsomkostninger i 2018 multipliceret med markedsværdien af Danica Pensions investering i fonden.</p>
Afledte finansielle instrumenter	Depotgebyrer, direkte transaktionsgebyrer og særskilte omkostninger i forbindelse med sikkerhedsstillelse indgår i ÅOP.
Total return swaps	Total return swaps belastes i samme omfang, som hvis der var foretaget direkte investeringer i det aktiv, som der opnås eksponering til i swappen.
Direkte ejede investeringer og unoterede aktier - herunder co-investeringer og investeringer i ejendomme og ejendomsselskaber	Ved opgørelsen af ÅOP inkluderes omkostningerne relateret til den investeringsmæssige pleje af investeringerne, herunder omkostninger til porteføljemanagement og rådgivning (herunder juridisk),

	<p>eventuelle performance fee til porteføljemanagerne samt handelsomkostninger.</p> <p>Derimod indgår ikke udgifter forbundet med aktivets løbende drift.</p> <p>I de tilfælde, hvor et aktiv ikke er 100% ejet af Danica Pension er omkostningerne korrigeret i forhold til Danica Pensions ejerandel.</p>
CLO Equity	Danica har ikke haft investeringer i CLO Equity-trancher

7.3 Bilag 3: Specifikation af investeringsomkostninger for Danica Link 2019

De forventede ÅOP'er for fondene i Danica Link opdateres som udgangspunkt hvert forår i forbindelse med de danske investeringsforeningers regnskabsafregninger. Fastlæggelsen af ÅOP tager for alle fonde udgangspunkt i det på dette tidspunkt senest tilgængelige regnskabstal.

For danske investeringsfonde benyttes de officielle ÅOP'er.

For udenlandske investeringsfonde benyttes Total Expense Ratio plus F&Ps tillæg for handelsomkostninger plus et estimat for valutaomvekslingsomkostningerne ved betaling for den udenlandske fond i fremmed valuta periodiseret over 7 år.

For internt forvaltede fonde i Link - MP fonde og DP Basis fond - er ÅOP beregnet efter samme principper som Balance- og Tidspension-fonde.

7.4 Bilag 4: Specifikation af kundernes indirekte omkostninger for Danica Traditionel

Satser for 2019- rentegrupper (jf. afsnit 3.2.2)

Omkostninger afholdt kollektivt vedrørende rentegrupper DP	Rentegrp D1	Rentegrp 2 (lav garanti)	Rentegrp 3 (middel garanti)	Rentegrp 4 (høj garanti)
Betaling for ansvarlig kapital	-0,69%	-0,95%	-1,34%	-2,13%
Omkostninger ved investeringsvirksomhed ¹	-0,58%	-0,62%	-0,70%	-1,09%
Omkostning- og sikkerhedstillæg ²	-0,20%	-0,20%	-0,21%	-0,22%
Omkostninger afholdt kollektivt i alt	-1,47%	-1,77%	-2,24%	-3,44%

Omkostninger afholdt kollektivt vedrørende rentegrupper DPF (tidl. SEB)	Rentegrp 1	Rentegrp 2	Rentegrp 3	Rentegrp 4
Betaling for ansvarlig kapital	-0,44%	-0,80%	-1,00%	-1,73%
Omkostninger ved investeringsvirksomhed ¹	-1,04%	-0,92%	-0,67%	-1,06%
Omkostning- og sikkerhedstillæg ²	-0,29%	-0,31%	-0,30%	-0,33%
Omkostninger afholdt kollektivt i alt	-1,77%	-2,04%	-1,97%	-3,12%

1) Alle omkostninger, som er relateret til investering, er samlet her. Omfatter porteføljeforvaltnings- og performancehonorarer, andel af Danica's administrationsomkostninger som vedrører investering, depotgebyrer, transaktionsomkostninger mv., porteføljeforvaltningshonorar til ejendomsadministratorer, forvaltningsgebyr Danske Invest, forvaltningsgebyr Private Equity.

2) Omkostning- og sikkerhedstillægget vises overfor kunderne som Betaling for ansvarlig kapital

Det skal bemærkes, at de procentsatser, der er anført i tabellen, er de satser, der anvendes ved beregning af indirekte omkostninger for den enkelte kunde. Satserne er højere end de reelle procenter, der vil fremgå af finanstillsynets hjemmeside vedrørende markedsdisciplin. Det skyldes, at de kollektivt afholdte omkostninger i kroner regnes af både kundernes opsparing, kollektivt bonuspotentiale og akkumuleret værdiregulering, men de sættes kun i forhold til kundernes opsparing. Dermed indgår kollektivt bonuspotentiale og akkumuleret værdiregulering ikke, når omkostningerne omregnes til procent i henhold til henstillingen fra F&P, hvilket giver et højere ÅOP.

Omregnes til procent ud fra både kundernes opsparing, kollektivt bonuspotentiale og akkumuleret værdiregulering, ser det således ud:

Omkostninger afholdt kollektivt vedrørende rentegrupper	Rentegrp 1	Rentegrp 2	Rentegrp 3	Rentegrp 4
Omkostninger afholdt kollektivt i alt DP	-1,27%	-1,31%	-1,38%	-1,56%
Omkostninger afholdt kollektivt i alt DPF	-1,51%	-1,57%	-1,45%	-1,69%

Derfor anvendes følgende faktor, når der skal omregnes fra ÅOK til ÅOP i Danica Traditionel

Faktor til ÅOP	Rentegrp 1	Rentegrp 2	Rentegrp 3	Rentegrp 4
Faktor DP	1,15	1,35	1,62	2,20
Faktor DPF	1,17	1,30	1,36	1,84

Nedenfor følger en oversigt over, hvordan investeringsomkostningerne er opgjort for de forskellige investeringsaktiver i Danica Traditionel.

En del af investeringsomkostningerne indgår under post 2.7 i Danica Pensions regnskabsopgørelse, og disse opgøres således under punkt 9 i afstemningsskemaet i bilag 8. De resterende investeringsomkostninger indgår ikke i regnskabspost 2.7, og disse opgøres derfor under punkt 10 i afstemningsskemaet i bilag 8.

For en række investeringsaktiver fastsættes investeringsomkostningerne på baggrund af tabellerne B.2.1-7 i bilag 2 i Forsikring & Pensions LP-information 44/19. I disse tilfælde angives det, hvilken tabel der er benyttet.

Fastlæggelse af investeringsomkostninger	Metode
Obligationer	Forvaltnings- og administrationsomkostninger, performance fees, depotgebyrer og direkte handelsomkostninger indgår i regnskabspost 2.7.
Noterede aktier	Forvaltnings- og administrationsomkostninger, performance fees, depotgebyrer og direkte handelsomkostninger indgår i regnskabsposten 2.7 "Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed".
Indenlandske investeringsforeninger og kapitalforeninger	<p>For investeringer i afdelinger af indenlandske investeringsforeninger eller kapitalforeningsafdelinger er opgørelsen af investeringsomkostningerne baseret på fondens ÅOP for 2019 ganget med Danicas gennemsnitlige investering i fonden for 2019.</p> <p>I de tilfælde, hvor der er modtaget storkunderrabatter for investering i en fond, er disse modregnet i opgørelsen af fondens omkostningsbelastning.</p> <p>Dette omkostningsbidrag indgår i beregningen af ÅOP, men det er ikke inkluderet i regnskabspost 2.7.</p> <p>De herved beregnede forvaltnings- og administrationsomkostninger, depotgebyrer og direkte handelsomkostninger er medregnet i ÅOP.</p>
Udenlandske investeringsfonde (UCITS eller AIF)	<p>Opgørelsen af investeringsomkostninger for udenlandske investeringsfonde (UCITS eller AIF) er baseret på summen af forvalternes opgørelser af Total Expense Ratio og direkte handelsomkostninger (opgjort relativt til investeringerne i fonden) afholdt i fonden i 2019.</p> <p>I de tilfælde, hvor der er modtaget storkunderrabatter for investering i en investeringsfond, er disse modregnet i opgørelsen af fondens omkostningsbelastning.</p> <p>Summen af Total Expense Ratio og direkte handelsomkostninger er multipliceret med størrelsen af</p>

	Danica Pensions investering i den pågældende investeringsfond, og dette omkostningsbidrag indgår i beregningen af ÅOP, men det er ikke inkluderet i regnskabspost 2.7.
Private Equity fonde	Investeringsomkostningerne inde i Private Equity fondene er beregnet enten på baggrund af faktiske omkostninger eller på baggrund af satserne i tabel B.2.1. Disse omkostninger indgår i ÅOP, men ikke i regnskabspost 2.7.
Private Equity Fund of Funds	<p>Investeringsomkostningerne i Private Equity Fund of Funds fonde er beregnet enten på baggrund af faktiske omkostninger eller på baggrund af satserne i tabel B.2.2. Disse omkostninger indgår i ÅOP, men ikke i regnskabspost 2.7.</p> <p>For koncerninternt forvaltede fonde fra Danske Private Equity er ÅOP baseret på fondenes faktiske realiserede omkostninger.</p>
Kredit-/ lånefonde	Investeringsomkostningerne inde i kredit- og lånefonde er beregnet enten på baggrund af faktiske omkostninger eller på baggrund af satserne i tabel B.2.3 (Kredit/lånefonde). Disse omkostninger indgår i ÅOP, men ikke i regnskabspost 2.7.
Ejendomsfonde	Investeringsomkostningerne i ejendomsfonde er beregnet på baggrund af satserne i tabel B.2.4. Disse omkostninger indgår i ÅOP, men ikke i regnskabspost 2.7.
Infrastrukturfonde	Investeringsomkostningerne i Infrastrukturfonde er beregnet enten på baggrund af faktiske omkostninger eller på baggrund af satserne i tabel B.2.5. Disse omkostninger indgår i ÅOP, men ikke i regnskabspost 2.7.
Skovfonde	Investeringsomkostningerne i Skovfonde er beregnet på baggrund af satserne i tabel B.2.6. Disse omkostninger indgår i ÅOP, men ikke i regnskabspost 2.7.
Hedgefonde	<p>Investeringsomkostningerne i Hedgefonde er beregnet på baggrund af forvalternes opgørelser af de faktiske omkostninger.</p> <p>De opgjorte investeringsomkostninger i den enkelte Hedgefond er beregnet som summen af fondens Total Expense Ratio (inkl. Performance fees) og de direkte transaktionsomkostninger i 2019 multipliceret med markedsværdien af Danica Pensions investering i fonden.</p>
Afledte finansielle instrumenter	Depotgebyrer, direkte transaktionsgebyrer og særskilte omkostninger i forbindelse med sikkerhedsstillelse indgår i regnskabspost 2.7.

<p>Total return swaps</p>	<p>Total return swaps belastes i samme omfang, som hvis der var foretaget direkte investeringer i det aktiv, som der opnås eksponering til i swappen.</p>
<p>Direkte ejede investeringer og unoterede aktier - herunder co-investeringer og investeringer i ejendomme og ejendomsselskaber</p>	<p>Ved opgørelsen af ÅOP inkluderes omkostningerne relateret til den investeringsmæssige pleje af investeringerne, herunder omkostninger til porteføljemanagement og rådgivning (herunder juridisk), eventuelle performance fee til porteføljemanagerne samt handelsomkostninger.</p> <p>Derimod indgår ikke udgifter forbundet med aktivets løbende drift.</p> <p>I de tilfælde, hvor et aktiv ikke er 100% ejet af Danica Pension er omkostningerne korrigeret i forhold til Danica Pensions ejerandel.</p>
<p>CLO Equity</p>	<p>Danica har ikke haft investeringer i CLO Equity-trancher</p>
<p>Øvrige omkostninger forbundet med investeringsvirksomhed</p>	<p>Danica Pensions interne omkostninger forbundet med investeringsvirksomhed samt øvrige rådgivningshonorarer, som ikke hidrører fra en specifik aktivklasse, indgår i regnskabspost 2.7.</p>

7.5 Bilag 5: Oversigtsskema i henhold til henstilling fra Forsikring & Pension

Omkostningselement	Metode/kilde	Fordelingsnøgle
De samlede administrationsomkostninger	Traditionel: - Se afsnit 3.1 Markedsrente: - Se afsnit 3.1	Traditionel: - Se afsnit 3.1 Markedsrente: - Se afsnit 3.1
De samlede investeringsomkostninger	Traditionel: - Se afsnit 3.2.2 Markedsrente: - Se afsnit 3.1 og 3.2.1	Traditionel: - Se afsnit 3.2.2 Markedsrente: - Se afsnit 3.1 og 3.2.1
Risikoforrentning af al basiskapital	Traditionel: - Se afsnit 3.2.2 og afsnit 4 Markedsrente: - Se afsnit 4	Traditionel: - Se afsnit 3.2.2 og afsnit 4 Markedsrente: - Se afsnit 4
Garantibetaling	Traditionel: - Ikke relevant Markedsrente: - Se afsnit 3.1	Traditionel: - Ikke relevant Markedsrente: - Se afsnit 3.1
Omkostninger til forsikringsformidlere	Traditionel: - Se afsnit 3.1 Markedsrente: - Se afsnit 3.1	Traditionel: - Se afsnit 3.1 Markedsrente: - Se afsnit 3.1

8 Afstemningsskema i henhold til henstilling fra Forsikring & Pension

Nr.	Post	Gennemsnits- Rente	Markeds- rente	Samlet
1a	Summen af ÅOK oplyst til kunder			4.908
1b	Summen af ÅOK fordelt på kunder, der enten har forladt selskabet, eller hvor policen er afgangsført			213
1c	Summen af ÅOK for bestande hvor ÅOK ikke er relevant			135
1d	Summen af endnu ikke oplyst ÅOK			0
1	ÅOK i alt			5.257
2	Administrations- og erhvervsomkostninger, jf. resultatopgørelsen	731	454	1.185
3	Leje af egen domicilejendom	1	0	1
4	Omkostninger til forsikringsformidlere	6	62	69
5	Forsikringsmæssige driftsomkostninger i datterselskaber	0	0	0
6	Administrationsomkostninger hos eksterne leverandører af forsikringsydelse	0	0	0
7	Administrations- og erhvervsomkostninger forbundet med SUL-forsikringer, jf. regnskabet	45	67	112
8	Over-/underskud på administrations- og erhvervsomkostninger, som dækkes af basiskapitalen (modregningspost)	-295	453	157
9	Investeringsomkostninger, jf. resultatopgørelsen	535	607	1.142
10	Øvrige investeringsomkostninger i fonde, datterselskaber, investeringsforeninger mv.	465	1.212	1.677
11	Over-/underskud på investeringsomkostninger, som dækkes af basiskapitalen (modregningspost)	0	0	0
12	Investeringsomkostninger forbundet med basiskapitalen (modregningspost)	-48	-607	-655
13	Risikoforrentning inkl. udligning af skyggekonti	1.290	0	1.290
14	Garantibetalinger	0	83	83
15	Omkostnings- og risikoresultat	154	0	154
16	Øvrige omkostninger, der kan specificeres	0	0	0
17	I alt	2.885	2.331	5.215
18	Forskel mellem 1 og 17			42

Alle beløb er i mio. kr. Post 1c indeholder policer uden opsparingsprodukter samt omkostninger vedrørende hensættelser til aktuelle invalide.

9 Erklæringer

9.1 Erklæring fra Danica Pension

Det er vores opfattelse, at metodebeskrivelsen er udarbejdet i overensstemmelse med henstillingen fra Forsikring & Pension om metodebeskrivelser (LP-Info 44/19).

Det er endvidere vores opfattelse, at beregningen af ÅOK og ÅOP samt de metodemæssige valg, som der er redegjort for i den kvalitative del af metodebeskrivelsen, er i overensstemmelse med henstillingen fra Forsikring & Pension om omkostninger, herunder beregning af de kundespecifikke ÅOK'er og ÅOP'er (LP-Info 44/19).

Endelig er det vores opfattelse, at afstemningen mellem summen af de kundespecifikke ÅOK'er og årsregnskabet samt selskabets øvrige registreringer er udarbejdet i overensstemmelse med henstillingen fra Forsikring & Pension (LP-Info 44/19).

Lyngby, den 29. maj 2020

Bo Søndergaard,

Vicedirektør

Jesper Olesen,

Chief Risk Actuary

9.2 Revisors erklæring om beregning af ÅOK og ÅOP

Erklæring om beregning af ÅOK og ÅOP

Til ledelsen i Danica Pension

Vi har i overensstemmelse med Forsikring & Pensions henstilling i LP-information 44/19 foretaget en gennemgang af metodebeskrivelse, afstemningsskema og beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK (årlige omkostninger i kroner) og ÅOP (årlige omkostning i procent) for Danica Pension for 2019.

Selskabets metodebeskrivelse og afstemningsskema er dateret den 29. maj 2020.

Vores konklusion udtrykkes med begrænset grad af sikkerhed.

Ledelsens ansvar

Ledelsen har ansvaret for, at metodebeskrivelsen, afstemningsskemaet samt beregning og fordeling af omkostningselementer ved opgørelsen af ÅOK og ÅOP er udarbejdet i overensstemmelse med LP-information 44/19.

Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at beregne og fordele omkostningselementerne uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar

Vores ansvar er på baggrund af vores gennemgang alene at udtrykke en konklusion om, hvorvidt selskabets beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP er foretaget i overensstemmelse med den udarbejdede metodebeskrivelse og selskabets øvrige registreringer.

Vi har udført vores arbejde i overensstemmelse med ISAE 3000, Andre erklæringer med sikkerhed end revision eller review af historiske finansielle oplysninger og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning samt i overensstemmelse med vejledningen i LP-information 44/19 fra Forsikring & Pension med henblik på at opnå begrænset sikkerhed for, at selskabets beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP er foretaget i overensstemmelse med den udarbejdede metodebeskrivelse og selskabets øvrige registreringer.

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab er underlagt international standard om kvalitetsstyring ISQC 1, og anvender således et omfattende kvalitetsstyringssystem, herunder dokumenterede politikker og procedurer vedrørende overholdelse af etiske krav, faglige standarder og gældende krav i lov og øvrig regulering.

Vi har overholdt kravene til uafhængighed og andre etiske krav i FSR - danske revisors retningslinjer for revisors etiske adfærd (Ethiske regler for revisorer), der bygger på de grundlæggende principper om integritet, objektivitet, faglig kompetence og fornøden omhu, fortrolighed og professionel adfærd.

Det udførte arbejde er foretaget ved hjælp af begrænsede stikprøver, interviews og proceduregennemgang, og vi har herunder påset, om

- selskabet beregner omkostningselementerne, herunder ÅOK og ÅOP, på den måde, som selskabet har beskrevet i metodebeskrivelsen,
- der er overensstemmelse mellem de oplysninger, som fremgår af afstemningsskemaet og årsregnskabet for 2019 samt selskabets øvrige registreringer,
- de metodemæssige valg, som selskabet har redegjort for i metodebeskrivelsen, er anvendt i afstemningsskemaet,
- selskabet har udarbejdet en afstemning af, at samtlige opgjorte omkostninger er fordelt på selskabets kunder, samt at
- selskabet har godtgjort, at det ÅOK og ÅOP, som den enkelte kunde oplyses om, svarer til de omkostninger, som selskabet beregningsmæssigt har pålignet kunden.

Det udførte arbejde har ikke omfattet:

- Kontrol af fordelingen af de opgjorte omkostninger mellem de enkelte kunder samt den enkelte kundes oplysninger om ÅOK og ÅOP.

Konklusion

Ved det udførte arbejde er vi ikke blevet bekendt med forhold, der giver anledning til at konkludere, at selskabets beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP ikke i al væsentlighed er foretaget i overensstemmelse med den udarbejdede metodebeskrivelse, afstemningsskema og selskabets øvrige registreringer.

København, den 29. maj 2020

Danske Bank
Group Internal Audit

Dorthe Tolborg
Chief Audit Executive

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

Jacques Peronard
statsautoriseret revisor
MNE-nr. 16613